
Další metody řešení obyčejných diferenciálních rovnic

• Metoda Leap-Frog

- Často se používá pro jednoduchou integraci
- Jednoduché odvození z Taylorova rozvoje:

$$y(x_n + h) = y_n + h f(x_n, y_n) + \frac{h^2}{2} f'(x_n, y_n) + \mathcal{O}(h^3),$$

$$y(x_n - h) = y_n - h f(x_n, y_n) + \frac{h^2}{2} f'(x_n, y_n) + \mathcal{O}(h^3).$$

Rovnice od sebe odečteme a máme

$$y(x_n + h) = y(x_n - h) + 2h f(x_n, y_n) + \mathcal{O}(h^3).$$

- Postup je tedy následující:

1. krok: $y(x_0) = y_0$ *(počáteční podmínka)*
 2. krok: $x_1 = x_0 + h, \quad y(x_1) = y_0 + h f(x_0, y_0)$ *(Eulerova metoda)*
 3. krok: $x_2 = x_1 + h, \quad y(x_2) = y_0 + 2h f(x_1 + h, y(x_1))$ *(odtud už Leap-Frog)*
 4. krok: $x_3 = x_2 + h, \quad y(x_3) = y_1 + 2h f(x_2 + h, y(x_2))$
 5. krok: $x_4 = x_3 + h, \quad y(x_4) = y_2 + 2h f(x_3 + h, y(x_3))$
- ...

Tedy startujeme Eulerovou metodou, protože v druhém kroku ještě nemáme data z předminulého bodu, a dále už pokračujeme Leap-Frog.

- Odtud je patrné jméno metody: skáče jako žába ob jeden krok. Například pro $y(x_2)$ používá $f(x_1, y_1)$ z předchozího bodu, ale y_0 z předminulého.

• Bulirsch-Stoerova Metoda

- Jedná se o totéž jako při Rombergově integraci: zpřesnění vhodnou kombinací jednodušší metody (např. Leap-Frog) na různých rozlišeních.
- Opět se dá odvodit, že chyba Leap-Frog metody je úměrná pouze sudým mocninám kroku h .
- Zpřesnění tedy dostaneme stejným způsobem jako u Romberga:
 - * S použitím dvou délek kroků (rozlišení)

$$y = \frac{4}{3} y_h - \frac{1}{3} y_{2h},$$

- * s použitím tří délek kroků (rozlišení)

$$y = \frac{64}{45} y_h - \frac{20}{45} y_{2h} + \frac{1}{45} y_{4h},$$

atd.

- **Implicitní metody**

Explicitní Eulerova metoda má tvar

$$y_{n+1} = y_n + h f(x_n, y_n).$$

Ukazuje se, že metoda je stabilnější v implicitním tvaru

$$y_{n+1} = y_n + h f(x_{n+1}, y_{n+1}).$$

Ve funkci f na pravé straně tedy vystupuje neznámý člen y_{n+1} . Pokud je funkce f lineární v y , není to žádný problém. Pokud lineární není, je situace komplikovanější.

- **Metoda prediktor-korektor**

– Jednoduchý příklad:

* Prediktor: explicitní Euler

$$\tilde{y}_{n+1} = y_n + h f(x_n, y_n),$$

* korektor: implicitní, např.

$$\begin{aligned} y_{n+1} &= y_n + h \frac{f(x_n, y_n) + f(x_{n+1}, \tilde{y}_{n+1})}{2} \\ &= y_n + h \frac{f(x_n, y_n) + f(x_n + h, y_n + h f(x_n, y_n))}{2}. \end{aligned}$$

Tímto postupem jsme získali opět RK metodu, a to Heunovu!

– Jiný příklad: přesnější metoda

* Prediktor: explicitní (Adams-Bashforth)

$$\tilde{y}_{n+1} = y_n + \frac{h}{12} (23 f_n - 16 f_{n-1} + 5 f_{n-2}) + \mathcal{O}(h^4),$$

* korektor: implicitní (Adams-Moulton)

$$y_{n+1} = y_n + \frac{h}{12} (5 \tilde{f}_{n+1} + 8 f_n - f_{n-1}) + \mathcal{O}(h^4),$$

kde jsme označili $f_k = f(x_k, y_k) = y'_k$.

Vidíme, že prediktor i korektor jsou třetího řádu přesnosti.